

Als ons oor er voor ontsloten is, omdat wij uit de waarheid zijn, dan hooren wij onder alle geluiden dezer wereld, onder alle jammerklachten en rouwklachten door, het zuchten naar de heerlijkheid.

Daarom is er voor den christen niet enkel schepingsweelde te genieten.

Het boek der natuur draagt de donkere vlekken van den vloek Gods.

Overal hoort hij het scheppingswees uitklagen. Doch die klacht is doortruild van innig verlangen naar den dag, waarop de nieuwe hemel en de nieuwe aarde blinken zullen in volmaakte heerlijkheid.

Bij het beluisteren van dat heimwee zuchten zij, die de aanneming tot kinderen verwachten, zij, die de oorstelingen des Geestes hebben, met een diep en sterk verlangen naar de toekomst van hun Heiland.

Zij gelooven dat ook hun vleesch, door de kracht van Christus opgewekt, wederom met hun ziel vereenigd, en aan het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig zal worden.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

Weer een jubileum.

Op den Tweeden Pinksterdag was onze Meisjesbond aan het jubileeren.

En hoewel op het oogenblik, dat wij dit schrijven, nog geen verslag ervan ons onder de oogen kwam, kunnen wij ons niet anders voorstellen of het moet geslaagd zijn.

Onze Meisjesverenigingen met haar Bond zijn er bij ons Gereformeerde volk ingegaan.

Niet het minst is dit te danken aan den kloeken aanpak van haar, die thans Eerepresidente is.

Men heeft ingezien, dat een meisjesvereniging geen liefhebberij was, maar een noodzakelijkheid.

Wij hebben in onzen op „geestelijke stroomingen“ dansenden tijd moeders noodig, die aan teedere vroomheid ook beginselvastheid paren; moeders, die met haar jongens en meisjes kunnen moespreken over Calvinistische principia en daarin leiding geven; moeders, die niet alleen het bidden, maar ook het werken op dit gebied verstaan; moeders, die niet dwepen met weel sentimentele literatuur, maar die de aesthetische behoeften van haar kinderen op juiste wijze bevredigen; moeders, die ten aanzien van de politieke beginselen niet trotsch gaan op haar achterlijkheid, maar bij het eerste opduiken van desbetreffende vragen in het kinderhart, flink positie kiezen; moeders, die daarin haar mannen ten volle kunnen steunen.

De vorming van zulke moeders verwachten wij onder Gods bestel mede van onze meisjesverenigingen.

Ja, wij durven zoover gaan, dat wij verklaren: meisjesverenigingen zijn daarvoor onmisbaar.

Wanneer wij hier alleen wijzen op de voorbereiding tot vrouw en moeder doen we dit, omdat wij hierin de eigenlijke toekomstige taak van het meisje zien.

Maar ook voor haar, wien de Heere een ander lot heeft beschoren, heeft de meisjesvereniging niet licht te overschatten betekenis.

Waar dan de Bond, ter gelegenheid van zijn tienjarig bestaan, jubileerde, jubileerde ons hart mee.

Korrespondentie.

Doordat wij vrij onverwacht naar het buitenland moesten vertrekken, moesten wij onze vervolgartikelen afbreken.

HEPP.

LITERATUUR EN KUNST.

R. J. de Stoppelaar, „Glanzende Dagen“.

Meermalen reeds kwamen bij onze besprekingen van nieuw-verschenen uitgaven aan de orde de boeken van R. J. de Stoppelaar, den natuur-minnenden predikant uit het Friesche waterland.

Uit zijn „Door Zon en Wind“, „Zon op de golven“ en z'n bijdragen tot het standaardwerk „De loop der velden“ hebben we hem leeren waardeeren als kenner bij uitnemendheid van de levende natuur, van planten en vogels, van watergasten en rietbewoners, van het groote en kleine, dat de schoone schepping te genieten en te bewonderen geeft. De Stoppelaar is een jager zonder geweer, maar die nochtans altijd thuiskomt met rijken buit, een zwerver door weer en wind, maar voor wien dat zwerversbestaan weelde betekent. Want onder den wijden hemel, die de Friesche plassen overkoepelt, vindt hij altijd weer nieuwe wonderen van wijsheid en schoonheid, ziet hij in elk jaargetijde en bij iedere weersgesteldheid dingen, die zijn belangstelling wekken, ontdekt hij honderdvoudige levensactiviteit, even rijk in verscheidenheid als in openbaring.

En dat niet alleen. Hij weet ook van zijn ervaringen en ontdekkingen te vertellen, zóó, dat wie hem hoort, geboeid wordt als door een verhaal. Hij legt zijn indrukken vast in geschrifte. En dan heeft hij niet een beschrijving in uiteenzet-

tenden vorm, maar hij neemt zijn lezers mee op zijn tochten over de meeren en door de greiden: hij doet ze zelf zien, wat hij aamwist, hij doet ze meeleven in dat wat hem interesseert. Door den pittigen stijl en de kleurigheid der woorden maakt hij zijn boeken tot natuurromans, als we dien term hier eens mogen gebruiken, boeken, die gesierd worden door al de qualiteiten die den roman eigen zijn. Zoo nemen zijn geschriften een eigen plaats in in de nieuwere literatuur, belangrijk door inhoud en vorm beide en van waarde voor ieder, die bij zijn lectuur in een gezonde, verrijkende sfeer wensch te verkeeren.

Aan de genoemde boeken nu voegde de Auteur kort geleden een nieuwe proeve toe met z'n „Glanzende Dagen“. En ook deze nieuweling heeft betekenis genoeg, om er een afzonderlijk artikel aan te wijden.

De Stoppelaar vindt zijn kracht in korte, op zichzelfstaande schetsen. En die geeft hij dan opschriften in overeenstemming met hun karakter: verhalen van levensactiviteit. Heel sterk komt dat uit in dit nieuwe boek. Het bevat 36 stukken, meerendeels slechts enkele bladzijden groot, die titels dragen als: „Een onverwachte gast“, „Een duivenhistorie“, „Pietje Knikkebol“, „De Filosoof van de Boerderij“, „Twee verongelukte vliegers“, e.d. En als men zulke aankondigende aangekondigde verhalen gaat lezen, krijgt men ook werkelijk een vertelling te genieten, spannend van gebeuren en tegelijk sprankelend van humoristische teekening.

Juist deze schetsen zijn het, die aan dit boek de frischheid geven van het nieuwe. Want ze staan als ietwat andersoortige bijdragen naast die van het gewone type, zooals we dat uit de vorige geschriften kennen.

Daarmee is niet gezegd, dat deze laatste van een minder gehalte zouden zijn. Integendeel, ze doen voor de beste verhalen uit „Door Zon en Wind“ of „Zon op de golven“ niet onder. „Geurende planten in het riet“ b.v. of „Komend Voorjaar“, „Lente in den Vijver“ e.d. zijn als natuur-schilderijen, die aanstonds de kunstenaarshand verdragen. En ook onder de meer impressionistische schetsen zijn er verscheidene, die fijn zijn als een gedicht. We noemen ten voorbeeld „Zomerweelde en weemoed“, waarin de Schrijver zijn stemming weergeeft als de zomerglans versterven gaat; „Wat er nu slaapt in mijn tuin“, die vertelt hoe de egel en het hagedisje zich tot hun winterslaap bereiden; „Het Gouden feest van den Zomerdag“, de lyrische beschrijving van den zonsopgang op een mooien Juni-morgen. Dat alles is aan het beste uit „Zon op de golven“ minstens gelijkwaardig.

Misschien is dan ook wat we bedoelen t'best aldus aan te geven, dat tegenover het meer algemeene van deze schetsen het bijzondere van de kleine gebeurlijkheden in de bovengenoemde op den voorgrond komt. En dat bijzondere maakt ze dan ietwat andersoortig.

Zoo is „Twee verongelukte vliegers“ een bespiegeling over twee doode vogels, een lijster en een kraai. En die bespiegeling is geworden tot een dramatisch verhaal: klein gebeuren (de lijster is door een kerkruit heengevlogen en de kraai door een moordenden kogel achterhaald), maar in zijn tegenstelling van rappe levendigheid en droeve gebrokenheid toch aangrijpend. Zoo is „Pietje Knikkebol“ het verhaal van een kwiek en monter tureluurtje, dat door een of andere onnaspeurlijke oorzaak vleugellam is en nu nog maar met pittige kop-bewegingjes bij den vijver in de Stoppelaars tuin rondtrippelen kan: klein gebeuren alweer, maar evenzeer een gebeuren waarin tegenstelling diepte brengt. En — om een derde voorbeeld te noemen — in „De Pet vol“, een schets, die vertelt hoe de Auteur op zoek toog naar Kievitseieren, krügen we te genieten de kostelijke beschrijving van de verbazing van het Kievitspaar, als het wijfje eieren legt, welker schaal niet de gewone kleur en spikeling vertoont, een miniatuur-in-woorden weer, maar even verrassend van inhoud als van beelding.

In zulke schetsen („Dorpsidylle“, „Het einde van Pittah“, e.d. zijn van denzelfden aard) leeft het bijzondere der simpele natuur-gebeurtenissen; ze brengen de teekening van heel alledaagsche werkelijkheid, maar die teekening is zoo, dat een boeiend verhaal ontstaat, waarin de lezer meeleeft als stond hij naast den Auteur te kijken.

En zoo is het ook in die stukken, waarin de Schrijver vertelt hoe de menschen in zijn pastorie komen, met vogels die ze niet kennen, een roerdomp, een dodaars, een kerkuil, e.d. en dan met nieuwsgierigheid zijn bewegingen volgen, als hij probeert met de schuwe gevangenen op goeden voet te raken. Zoo goed als de dorpelingen kijkt men dan toe, met verbazing over de kennis van dierpsychologie, die de Stoppelaar aan den dag legt en met bewondering voor zijn scherpe opmerkingsgave. Heel het boek door treft die trouwen, in elke schets en op schier iedere bladzijde. Of hij van zijn vogels en planten vertelt, dan wel van de menschen en hun gewoonten (in de schets: „Cato's verwachting“ of „De Sutelers“, d.i. de venter, die met z'n schuit de boerderijen langs trekt), altijd is de visie even fijn. De lectuur van dit nieuwe

1) evenals de vorige boeken uitgave van A. G. Schoon derboek, Laren.

boek is dan ook voortdurend een genot, en beteekent een verrijking van inzicht in de wonderre harmonie der schepping en van haar grootheid juist in het kleine. Van deze „Glanzende Dagen“ kan waarlijk op den lezer afstralen een glans van de heerlijkheid van den Schepper, die dit alles met onnaspeurlijke wijsheid heeft gewrocht. De Schrijver zelf spreekt zelden van die dingen, al is er in dit opzicht in „Glanzende Dagen“ ook meer achtergrond dan in de beide andere boeken, maar hij den aandachtigen en genietenden lezer rijzen die gedachten vanzelf, naarmate hij verder leest. En dat is zeker niet het minste element van de betekenis, die het boek heeft.

Mogelijk doen we de lezers, die nu al herhaaldelijk van de Stoppelaars werk hebben gehoord, een dienst, met de weergave van een enkel fragment uit dit boek. We kiezen dan zoo één, dat tegelijk het humoristische van zijn stijl doet zien, een stuk uit „De Filosoof van de Boerderij“.

De boerderij en quaestie is die van Sijbe, de Stoppelaars overbuur, en de filosoof is:

de groote oude reuzezeug... de wijsgeer bij uitnemendheid, die alles en alles op de zathe (= de hoeve), waarin eenig spoor van wijsgeerige bezonnenheid aanwezig is, verre overtreft. Ik heb haar zien geboren worden met elf broertjes en zusjes, haar zien opgroeien tot looper, die als de beste mee de honger-aria giarde om den leegen trog, haar een ring door de neus zien knippen en ten slotte als fokzeug een eigen huis betrekken op een stukje land naast de boerderij, een manshoog driehoekig getimmerte. Door eenige moederschappen heen heeft zij zich hier ontwikkeld in de lengte en de breedte tot een spek-en-ham-kolossus en in de diepte tot een wezen met een volstrekt onverstoorebare gemoeds-evenwichtigheid.

Alle deugden van een wijsgeer zijn de hare. Zij heeft nooit haast. Van vroeg opstaan houdt zij niet. 's-Morgens laat ze de zon eerst lekker op haar geteerde huis schijnen voor ze haar snoet uit de poortvormige opening steekt en zittend op haar hammen met kalm neusbewoog de weersgesteldheid opneemt. Valt dit goed uit, dan gnift ze de zon een paar keer toe, om daarna te zien wat Sijbe in haar trog heeft gegoten. Langzaam slurpt de groote bek wat in de slober van wei en maïsmeel om ze eet om te leven. Gnuf! Gnuf! Den trog leegmaken doet ze nooit, laat ze aan de eenden over, die dra komen aanwaggelen, terwijl zij haar morgenwandeling doet langs de drie slooten en het hek die haar domein begrenzen. Met hangenden kop, de groote flapooren diep over de oogen, den krul stevig in den staart, slingert ze zich rustig voort, als in zwaar gepeins, soms even stilstaande in onderbewustelijke bezinning, even zwaaiend met het aanhangsel of in vluchtige heffing van den kop een glimp van de buitenwereld in zich opnemend.

De geheele wereld laat haar koud. Voor niets en niemand heeft zij oog. Noch voor de dompelende eenden in de sloot, of voor den haan, als hij op haar hok staat te kranen met klempende vleugels, voor paard noch koe, voor autobus noch hooiwagen. Het grootste deel van den dag verdroomt ze achter in haar huis met den rug naar de wereld toe. Terwijl de met asphalt-papier bekleede planken van haar verblijf dan soms zoo heet zijn van de zon, dat ge er uw hand niet op kunt houden, ligt ze onverstoord te snurken en zwijnsche problemen op te lossen. Diogenes zocht nog een mensch... maar wat zij zoekt? Sijbe zegt, dat het een hondsche creatuur is, waar niets geen aardigheid aan is. „Als ze er niet waren voor het spek, hadden ze absoluut geen reden van bestaan“. Zou dat haar zoo cynisch maken? Zoo stil en eenzaam?

Van zulke tekenende fragmenten is het boek vol. Wie van deze soort lectuur houdt, kan er te kust en te keur van genieten. En hij zal de Stoppelaar dankbaar zijn voor dit mooie nieuwe boek.

C. T.

HET BOEK VAN DE WEEK.

Een Inleiding op den Bijbel.

Dr H. Th. Obbink en dr A. M. Brouwer. Inleiding tot den Bijbel. Amsterdam. — H. J. Paris, 1928.

Bij den uitgever Paris te Amsterdam is een werk verschenen, dat de aandacht vraagt, en ze ook wel hebben zal.

Het lijkt me daarom goed, voor onze lezers iets ervan te zeggen, niet zoozeer in de rubriek van recensies, maar in deze rubriek, omdat ze meer plaats biedt voor een enkele opmerking.

Al is in deze rubriek een opzettelijke bespreking van vorm en inkleeding van een boek niet bedoeld, toch wil ik niet terughouden de opmerking, dat de uitgever van dit werk iets heel moois gemaakt heeft. Band en lettertype, papiersoort en illustratie, het is alles even fijn en getuigt van goeden smaak.